

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciskanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za izposredno 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3173

Dva obraza.

Nad vsak dvom je, da preživlja poleg ročnega delavca tudi intelektualni delavec res težko fazo svojega duševnega jaza. Ne posredno je isto povzročil nejasni, vse prej ko optimistični položaj njegove materialne uravnovešenosti.

Pri današnjem gmotnem položaju, po trdovratno se vzdržujočih, več ali manj jasno izraženih, za enkrat še ne realiziranih lepih obljubah je mogoče razumeti depresijo, ki se polasča predvsem učiteljskega stanu.

Prav počasi leze ta strup v naše vrste in povzroča malodušje. Grabi in duši vse vrednotice, ki si jih je kdaj postavila zlata učiteljeva duša v hram svojega svetišča. Ubi-ja namene ideala, dati iz vse duše, dati in blagosloviljaje dvigati kar je dobrega, sejati in gojiti, kratko, biti vrtnar joltarja domovine.

Vsak zdrav organizem, tak je še v pretežni večini jugoslovnski učitelj, se neko dobo bori in zoperstavlja udarajočim strupom in jih paralizira. Ta naš protistrup je bil vedno neomajni optimizem. Vera v boljše bodočnost! Poudarjam — v materialno bodočnost, ki bi nam omogočila zmagati veliko in odgovorno nalogo izobraževanja najširših plasti naroda.

Kje naj bi bila ta ekonomija naših sil?

Ali ne znači to delo, ki ga je povečini učiteljstvo doslej prav tako in rado vršilo, sedaj nekaj nemogočega za onega učitelja, ki bi to rad, napravil, a mu **trenotno roka peša**, ker mu zmanjkuje fizičnih sil v borbi za ohranitev sebe in družine in ker je ne vodi sila optimizma? Ne pustite nas, da moramo v temi dvomov čakati drobca z mize koder že leto dni jedo drugi? Mar nam ne gre za novo delo tudi primerno plačilo, ne kot nagrada, nego kot **nujni penzum za res dosledno izvajanje nam naloženih dolžnosti med narodom**? Kot potrebo za izrabljeno energijo! Kot sredstvo, da nam sploh omogočijo to delo. Ali res ne morejo razumeti merodajni krogi, da je vse to delo zvezano tudi z neizogibnimi gmotnimi izdatki učitelja, kar pomeni odtrgati samemu sebi od že itak nezadostnih sredstev? Če tega ne bo, ni pričakovati sadov, ker delo ne bo več ide-

alno mogoče, nego bo postalo pravcato težko, škodljivo vsemim atributi. S tem pa bo umirala idealna prosveta. Vse delo bo ostalo pri neizpeljanih načrtih, napisanih poročilih, papirnata prosveta, v košu malodušja.

Od kod vse to?

Kaj se je izpremenilo?

Obljubljali so nam novi uradniški zakon, kolportirali so se baje celo tiskane tabele novih plač. A vse je zopet utihnilo, nade so padle.

Za tem so sledile treznejše, še vedno verjetne številke. Tudi to je utihnilo.

Nenadoma, čeprav smo tiščali ušesa, se je pojavila od ušes do ušes vest o znižanju naših prejemkov. Med tem ko je dobila prva kategorija precejšen pribitek k prejšnjim prejemkom, so se izboljšali prejemki skoro vsem skupinam druge kategorije. Ali naj le učitelj odide praznih rok?

Nekoga dne so dobile že tako obremenjene občine naloge dajatev stanarin in kuriva učiteljstvu.

Komaj da smo izlezli iz šoli in učiteljstvu nenaklonjene atmosfere strankarskega ščuvanja proti šoli in učiteljstvu, pa pride to, ki je usodno zasovražilo šolo in učiteljstvo in odtujilo narodu.

In še to in ono. Zadnje dni se pa vedno bolj trdovratno vzdržujejo vesti o poslabšanju. Odkod vse to? Čemu nobenega demantija? Morda je res, da je strah tudi v tem slučaju prazen in ima le velike oči? Ampak, ko je pa vse tako neverjetno. Navajeni smo že, hvala metodi, verjeti — le slabo.

To je naš drugi obraz, ki ga nadenemo, kadar ob neplačanih računih in kopicah terjatev in neverjetnih naklepih za bodočnost premišljujemo naš položaj.

Kakšen pa je naš prvi obraz?

Se poln idealizma! Poglejte naše delo v družini, šolah, med narodom! Poglejte ga in premerite pot, ki jo mora hoditi solnce naše vere, ki jo mora kreniti uvidenost odločujočih najvišjih faktorjev, da bo nekoč senca prvega obraza zakrila togošno masko obraza, ki se nam reži v premišljanjih!

Nismo izgubili nade, da še skoraj to zgodi.

Ami.

Sodelovanje učiteljstva pri sokolski vzgoji.

Te dni so dobile vse šole odlok ministra prosvete, kraljevine Jugoslavije, oddelek za osnovni pouk O. N. br. 87.082 od 25. novembra 1930, ki pravi:

Z zakonom Sokola kraljevine Jugoslavije je ustanovljen državni Sokol. S pravili o organizaciji in poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije in z uredbo o olajšavah v pogledu vojaške obveznosti v kadru za člane Sokola kraljevine Jugoslavije je predpisana organizacija, delo in ideologija in olajšave, ki so dane za člane Sokola glede vojne službe.

Sokol kraljevine Jugoslavije ima nalogo, da dvigne telesno zdravje, moralno jakost, intelektualen razvoj in nacionalno zavest državljanov kraljevine Jugoslavije. To delo vrši Sokol z vzgojo telesa, duše in duha po Tyrševem sestavu, udomačenem v našem narodu.

Ker spada tako delo Sokola v prvovrstno delo na narodnem izobraževanju, katero je predpisano za učitelje in učiteljice z zakonom o narodnih šolah, zato na osnovi čl. 1. Zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije in čl. 1., 36., 42. (toč. 14.), 69., 78. (toč. 1.), 81., 82., 98. (toč. 3.), 104., 105., 106., 114. (toč. 6.), 117. (toč. 23.), 25. in 29., 122 (toč. 1., 13. in 15.), 145. (toč. 3.), in čl. 118. (toč. 6. in 7.) zakona o narodnih šolah

odrejam:

vsem šolskim nadzornikom, upraviteljem in učiteljem (icam) meščanskih in narodnih šol:

1. V najkrajšem času naj se vsi učitelji in učiteljice seznanijo z zakonom o Sokolu kraljevine Jugoslavije (»Prosvetni Glasnik«, zv. 12. od 1929. in »Služb. Nov.« od 6. decembra 1929.) ter s statuti, organizacijo in poslovanjem SKJ (»Prosvetni Glasnik« zv. 2. od 1930. in »Služb. Nov.« od 15. februarja 1930.)

Šematizem učiteljstva,

državnih in privatnih osnovnih in meščanskih šol, razvrščen

po banovinah in v abecednem redu (označuje ime in priimek, položaj in kraj službovanja ter zadnjo pošto)

priobčtuje z najmanjšo točno:

„Prosvetni koledar“

za leto 1931. knjiga I., ki vsebuje tudi vse zakone, uredbe, pravila in pravilnike, tičoe se učiteljstva in šol. Naročnina v znesku Din 40 — v številu poštino, naj se pošlje na:

Drž. pov. Nakladna knjižara

školski odio — Zagreb, Ilica br. 52

Naši prosvetni domovi.

(Jutro)

Tip gorske šole na Kalu nad Dolom pri Hrastniku.

Ekskurendna šola, ali „šolska stanica“ po novem zakonu o narodnih šolah.

Pod priljubljeno izletno točko Mrzlice, 1119 m se nahaja na vzhodni strani parobka več raztresenih hišic, malo, revno selišče, ki tvorijo skupaj kraj Kal. 925 m visoko. Tukaj je sezidala občina Dol pri Hrastniku novo šolsko poslopje v švicarskem gorskem stilu. Služi sedaj kot ekskurendna šola, po novem »šolska stanica«, za deco na strmih Kalu, 45 stop. pobočja, ker bi sicer ostali otroci in odrasli analfabeti. Stavba se je zaradi teren-skih in vremenskih neprilik zidala 2 leti, tako, da je bila končana leta 1928.

Poučevati hodi tja gor tedensko trikrat učitelj iz dolske šole. Skromno honoracijo mu za velik trud preskrbi krajni šolski odbor.

Pebivalci se trudijo z gorskim svetom, ki nerad da kos kruha. Pozimi jih zamete sneg, da so popolnoma odrezani od sveta. Prejšnje čase so imeli šolo v najeti sobi nekoga kmeta, ki pa je pogorela.

Dolski župan g. Draksler in šolski upravitelj nove šole kraljice Marije na Dolu tov. Jurko, ki imata velike zasluge za obe šoli, sta prišla na Kal, kjer sta z izobrazbo vnetim prebivalstvom podvela vse korake za zidavo nove šole.

Občinski odbor je soglasno izglasoval 180.000 Din za novo gorsko šolo, ki stoji sicer na kamenitih tleh, brez lišča in skromna, a je tem večjega pomena za kulturno in

prosvetno življenje prebivalstva. Pa ne samo to, temveč tudi za gospodarski napredek.

Učni načrt se v glavnem nanaša le na čitanje, pisanje, računstvo, verouk in nekoliko na nazorni, gospodarski pouk. Ne manjka pa šoli, katero obiskuje 25 do 28 učencev, drevesnice. Pa tudi vodovod so poskrbeli za vedni občani.

Notranjščina poslopja sestoji iz prostorov učilnice, sobe za učitelja, predprostorja in stranišč. V ostalem je stavba prav lična in ustreza svojemu namenu le škoda, da se za more vršiti zaradi vremenskih neprilik pouk na Kalu samo v poletnem času od aprila do oktobra vsakega leta. Pozimi ni pouka, ker so pota neprehodljiva in je šola čez okna v snegu. Otroci hodijo z veseljem v šolo in ni eden ne izostane brez tehtnega ali neopravičljivega razloga od pouka.

Vodovod služi tudi za hiše in hleve, kar je velik pridobitek za prebivalstvo.

Ker so pobočja okoli Kala pripravna za sadjerejo, je šolski upravitelj tov. Jurko iz Dola uredil tudi drevesnico, kjer se vzgajajo sadne vrste, ki so za to lego najpripravnije in je preskrbljeno tudi za gospodarsko napredovanje prebivalcev.

Šola ima dane vse pogoje, da se po novem zakonu o narodnih šolah pretvori lahko iz šolske stanice v ambulatno šolo.

Predsednik UJU pri gospodu ministru prosvete.

Vprašanje izboljšanja gmotnega položaja učiteljstva. — Učiteljska stanarina. — Posojila za zidanje naturalnih stanovanj.

Predsednik tov. Rabrenović je bil 1. t. m. pri g. prosvetnem ministru zaradi potrebnega obvestila in vlog glede aktualnih vprašanj, ki zanimajo učiteljstvo.

Pri tej priliki je g. minister izjavil svojo polno gotovost in prepričanje, da bo rešeno učiteljsko gmotno vprašanje po želji in pričakovanju učiteljstva tako, kakor za ostale uradnike z isto predizobrazbo.

Vršil se je tudi dolg razgovor o učiteljski stanarini.

G. minister stoji na stališču, da je treba skrbeti za to, da se za vse učiteljstvo, posebno za ono na deželi, zidajo stanovanja.

In v glavnem zaradi tega je stanarina prenešana na občine, a je tudi nekoliko

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25, in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Slike z Jadrana in Primorja 12 različnih umetniških barvnih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Kršlinu.

Znižana cena Din 296.—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zavest z dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Naročila se pošiljajo na:

Drž. pov. Nakladna knjižara, školski odio, v Zagrebu, Ilica 52

Znižanje

stanarine učiteljstvu.

(Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929.)

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za prosveto po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o spremembah in dopolnitvah k zakonu o narodnih šolah.

Zakon se glasi:

§ 1. do § 29., odstavek 2. se spremeni in se glasi:

V mestih in trgih (u varošima i varošicama) morejo občine namesto stanovanja dati učiteljem stanarino. Stanarina znaša v Beogradu in Zagrebu 400 Din za vsakega učitelja mesečno, v mestih preko 50.000 prebivalcev 300 Din, v mestih s 30.000 do 50.000 prebivalcev 250 Din, v mestih z manj kot 30.000 prebivalcev 200 Din, v trgih (u varošicama) 150 Din.

§ 2. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko bo objavljen v »Službenih novinah«.

večja nego državna, da bi se občine z zidanjem stanovanj rešile plačevanja stanarine.

Podeželske občine nosijo v tem pogledu manjše breme od mestnih, ker mnoge od njih, če že nimajo stanovanja za vse učiteljstvo, ga imajo vsaj za nekatere, med tem ko jih mestna sploh nimajo in imajo sorazmerno mnogo večje izdatke s stanarino, nego podeželske občine.

Nadalje je izjavil g. minister da bo pomagala država občinam s tem, da jim bo dajala za zidanje stanovanj posojila iz šolskega fonda. Ta fond se bo tudi povečal, poleg vsote predvidene v proračunu, tudi z drugimi sredstvi (dobiček od učnih knjig itd.).

Da se pa za sedaj zagotovi čim rednejše izplačevanje stanarine, je izjavil g. ministr, da bodo v tem pogledu podvzeli posebni koraki.

Splošne vesti.

— **Predstavniki pov. UJU pri g. banu dr. Dragu Marušiču.** Dne 2. januarja 1931. so bili sprejeti od g. bana zastopniki poverjenstva UJU, da ga pozdravijo kot novega predstavnika oblasti v ožji domovini ter mu tolažijo misli. G. ban je obrazložil svoje naziranje glede ureditve prosvetnih zadev, o katerem pa bomo poročali skupno z drugimi vprašanji, ki jih predloži poverjenstvo g. banu in zaradi katerih se zastopniki v kratkem zglase zopet pri njem.

— **Koliko znašajo faktični poviški stanarin učiteljstva.** Javnost je mnenja, da je došlo učiteljstvo faktično take poviške, kakor je to publicirano, ne ve pa, da je odpadla za učiteljstvo istočasno državna stanarina, t. j. 150 Din. S tem je pa zvišana stanarina v Beogradu in Zagrebu le za 250 Din, v mestih preko 50.000 prebivalcev za 150 Din, v mestih s 30.000 do 50.000 prebivalcev za 100 Din, v mestih s manj kot 30.000 prebivalcev za 50 Din, v trgih in vaseh je ostala stanarina ista, ter je v vaseh približno le ta, kolikor bo znašalo kurivo, med tem ko trgi po zakonu nimajo predpisane kurive. Občine pa morajo faktično nositi stroške v publicirani višini, t. j. po 400 Din, 300 Din, 250 Din, 200 Din in 150 Din, v vaseh pa še kurivo.

— **Težave učiteljstva pri pouku na gorskih šolah.** Na drugi strani prinašamo sliko gorske šole na Kalu, kjer je opisan tudi pomen te šole. Trudapolno delo pouka opravlja na tej šoli trikrat tedensko učitelj šole na Dolu. Težave so pa z izplačilom nagrade. Od banske uprave je že tudi prišel nalog, da je predložil »priznanico« za opravljeno delo in poti za leto 1928. Fant se je zelo veselil skromnega nakazila, češ, da se mu bodo vsaj efektivni izdatki za prehrano in obleko povrnil. Ker pa ima priznanica nujno zaposledico izplačanja vsote, a slednjega le ni bilo, se je obrnil osebno po informacije na merodajno mesto, kjer so mu rekli, da še ni kmalu misliti na vnovčenje priznanice, ker še do sedaj ni vse prizadeto učiteljstvo predložilo priznanic. Ali je res g. urednik, da žive med nami tovariši, ki so tako dobro situirani, da jim je vseno, kdaj dobe izplačan svoj zaslužek ter s svojo malomarnostjo ovirajo izplačilo tudi svojim tovarišem?

— **Šolnina na zasebnih šolah.** G. minister prosvete je ukinit svoj odlok glede šolnine na zasebnih šolah z utemeljitvijo, da se zasebne osnovne šole ne morejo vzdrževati, če se ukine šolnina.

— **Obiski učiteljstva pri banski upravi** s novim odlokom, ki ga priobčimo v prihodnji številki, strogo omejeni. Vsakdo, ki intervenira, mora primesti s seboj potrdilo o dopustu in dovoljenju upravitelja ali nadzornika.

JOZE ŽUPANČIČ iz Litije:

Juharski koncert pevskega zbora UJU v Ljubljani

Kakor neumorno drveč vlak se mi zdi naš pevski zbor UJU. Naprej, v daljšo si je začrtal pot... Prestanka ne pozna, mitu si ne privošč. Njegov počitek je le — delo!... Njegovo delo so — uspehi!... Njegovi uspehi — so priznanja za ves učiteljski stan, so v ponos nas vseh!

UPJZ je res kakor — vlak. Žurno nabira na svojem postopu novih potnikov — svež repertoar; z njimi vozi križem — kražem — v postaje — koncertne dvorane; povsod je veselo svidenje. Stara prijateljstva utrjuje na svojem neumornem pevskem poletu, povsod si veča krog z novimi prijatelji. V tem večnem koloteku so res odlične postaje, lanskoletna turneja po državi severnih bratov, za tem Novo mesto in Trbovlje, pa Brežice... v ponedeljek 5. januarja 1931. pa — zopet Ljubljana.

Za Ljubljano se je zbor vestno pripravil. Neumorno je vadal ves čas, podaljšane počitnice pa jim je okrajšal dirigent Kumar. Štiri dni pevskega šita po 6 ur... ampak naveličali se niso; pač trdna — le zlata bi bila preslabotna! — železna spojka je to pevsko družino zvarila v močno, disciplinirano četo. Nič jih ne utruja, in pevske vaje do utrujenosti so jim — poslastica in — okrepitev.

Ljubljana, namreč tista Ljubljana: Ljubljana — dolga vas je še okrog svetih Treh kraljev vsa silvestrovska, če ne že predpustno razpoložena. Jazz in saksofon pa šlager a

nika glede intervencije. Pri g. načelniku so dovoljene intervencije le v neobhodno potrebnih zadevah in po predhodni intervenciji pri referentih. Kdor bo iznašal kakše obdolžitve ali ovadbe, se bo zadevo vzelo na zapisnik in disciplinsko obravnavalo.

— **Samopomoč za učiteljske otroke.** Opozorilo. Pravila za društvo »Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic« so bila odposlana politični oblasti v potrjenje. Ko bodo potrjena, jih priobči »Učiteljski Tovariš«. To novo društvo bo popolnoma samostojno, z društvom Učit. Samopomoč v Ljubljani v nikaki zvezi. Prijave za vpis sprejema začasno poverjenstvo UJU Ljubljana in jih hrani do ustanovnega obnega zbora (v prvi polovici februarja t. l.). Po ustanovnem obnem zboru prevzame vse društvene posle izvoljeni odbor, ki bo vsem prijavitelcem sporočil potrebna obvestila.

— **Pouk prične 16. januarja.** Z ozirom na razna vprašanja sporočamo dopisnikom, da prične po dosedaj izdanih odredbah pouk 16. januarja 1931.

— **Seznam ljubljanskih ulic, trgov, javnih poslopij, zgodovinska in zemljepisna pojasnila pri n. rtu mesta Ljubljane,** ki smo ga priporočali za šole v zadnji številki, je sestavil g. ravnatelj Janko N. Jeglič. Vse hvala je vredno to delo, ker bo služilo dobro posebno pri domoznanski pouku v osnovni šoli. Pri vsaki ulici so namreč točni podatki o pomenu uličnega imena in dela slavnih mož, po katerih nosijo ulice imena.

— **Matineja pevskega zbora UJU,** ki je bila napovedana za nedeljo 4. januarja, se je zaradi podaljšanih božičnih počitnic preložila na poznejši čas. Točen datum in program bo objavljen v dnevnih časopisih.

Odbor UPZ.

— **Slovenska šolska Matica** podaljšuje subskripcijo na dr. Gogalovo knjigo »Pedagoške vrednote mladinskega gibanja« do 1. februarja 1931. Ker se je prijavilo doslej samo 540 subskriptorov, a jih je za izdajo knjige potrebnih najmanj 1000, je šolska Matica priporočila, da se enkrat apelira na našo inteligenco, ki naj ji omogoči, da delo čimprej izide. Prijave je poslati na naslov: Slovenska šolska Matica v Ljubljani, Komenskega ul. 19.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezovin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloge DMC in vseh potrebnih za vezenje in predtisk.

Beograd, 31. decembra. 1. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o narodnih šolah od dne 5. decembra 1929, ki uvaja nove določbe o učiteljskih stanarinah, je objavljen v »Službenih novinah« in stopi jutri v veljavo.

— **Sestanek maturantov državnega šolskega učiteljskega v Ljubljani** iz leta 1920, ki je bil sklican za 11. t. m., se ne bo vršil, ker ni odziva. — R.

— **Predpustna prireditve Učiteljskega pevskega zbora UJU.** Dne 1. februarja priredijo učiteljski pevski zbor UJU v prostorih Trgovskega doma v Ljubljani, v Simonu Gregorčičevi ulici svojo prvo predpustno prireditev. Na programu bodo točke zbora, solotčke, ki jih bodo izvajali člani zbora, šaljivi nastopi in ples. Natančnejši program bo objavljen v eni prihodnjih števil.

— **Tovariši učiteljsko-upokojevalci!** Na osnovi likvidacijskih listov pri računovodstvu finančne direkcije v Ljubljani sestavljen seznam staroupokojevalcev in njihovih vdov je odposlan izvršnemu odboru UJU v Beograd, ki ga bo predložil g. ministru prosvete s predlogom za popravilo njihovih prejemkov. Pri izdelovanju omenjenega imenika je bilo upoštevano, da je vseh upokojenih učiteljev (ic)

in učiteljskih vdov v Dravski banovini nad 1200. Od teh je dobra polovica upokojevalcev in vdov po starem zakonu. Statistika našega članstva pa nam nudi porazno sliko stanovske nezavednosti, oziroma nezadostne ljubezni do svojce. V našem društvu je včlanjenih samo 368 tovarišev (ic), torej niti ena tretjina. Pripomniti treba, da je dobra tretjina članov staroupokojevalcev, ki so gmotno vse preje kot dobro situirani. Nad 800 tovarišev pa ne čuti potrebe, da bi zagotovili svojim sorodnikom posmrtnino, koje znesek se ravna po številu včlanjenega učiteljskega. Ker vlada sodeč po mnogoštevilnih tozadevnih vprašanjih glede pogojev pristopa velika nezvestnost, navajam v nastopnem glasom društvenih pravil lestvico pristopnine. V 1. letu po upokojitvi plača vstopilsi član 25 Din pristopnine in drugih pristojbin. Kasneje priglašeni pa še vse smrtne slučaje po enem letu upokojitve. Do 1. januarja 1930. upokojeni plačajo 25 Din, 1. decembra 1929. 30 Din, 1. julija 1929. 75 Din, 1. januarja 1929. 105 Din, 1. julija 1928. 145 Din, 1. januarja 1928. 200 Din, 1. julija 1927. 220 Din, 1. januarja 1927. 225 Din, 1. julija 1926. 230 Din, 1. januarja 1926. 240 Din, 1. julija 1925. 250 Din, 1. januarja 1925. 255 Din, 1. julija 1924. 260 Din, 1. januarja 1924. 270 Din, 1. septembra 1923. 300 Din. Staroupokojevalci, odnosno njihove vdove doplačajo upokojeni v dobi pred 1. septembrom 1923. do 1. januarja 1912. od 280 Din do 300 Din. Dovoljeno je tudi odplačevanje v obrokih. Seveda je sprejet glasom odbora vsakega sklepa šole po vplačilu zadnjega obroka. Želeč v novem letu posebno staroupokojevalcem in učiteljskim vdovam izboljšanje njihovih prejemkov, vabim ponovno še nevlanjene tovarišice da prijavijo pod zgornjo označenimi pogoji svoj vpis v društvo upokojenega učiteljskega za Slovenijo. — V Ljubljani, dne 5. januarja 1931. — M. Kosec, t. e. predsednik.

— **Proti izkoriščanju lista v reklamne namene.** Nekatera društva, ki niso v nobeni tesnejši zvezi z UJU naravnost izkoriščajo list glede reklame, tako da jemljejo prostor drugim objavam. List je zaradi tesnega proračuna že itak omejen na ozek obseg Rade volje priobčimo letne objave, izide publikacij raznih Matic, a iz gornjega razloga bomo primorani vsi drugo prekomerno reklamo v listu v bodoče zaračunavati.

Mladinska Matica.

— **mm Iz uprave:** Tretja, decemberska številka »Našega roda« se je razposlala vsem šolam, ki so nam sporočila svoja naročila. Manjkajo pa še nekatere šole, ki jih prosimo za takojšnjo naročitev ob zopetnem pričetku šolskega pouka. Ta naročitev nam je nujno potrebna zlasti zaradi določitve naklade in pravočasne ekspedicije četrte številke. To bomo dali v tisk s 15. januarjem in jo tudi takoj prvi teden zopetnega rednega pouka razposlali vsem šolam v isti množini kakor tretjo številko. Uprava namreč ne more čakati da dospěje nakazila, ker bi se s tem zavlekla ekspedicija januarškega »Našega roda« gotovo globoko v februar in bi zašli tako v neizbežen in nevaren gmotni ter moralni kaos.

Da se izognemo tej nevarnosti, smo se odločili, da razposljemo četrto številko vsem naročnikom ne glede na to ali je bila naročena in plačana, ter prosimo zato vse cenjene poverjenike (ice), da ob razdelitvi četrte številke pobere naročnino za prejetu četrto in tudi za nadaljnjo peto številko, ter nam jo takoj nakazejo. Ker ima uprava striktno odgovornost napram tiskarni, ki jih hoče tudi nadalje točno izpolnjevati, upamo, da bodo naši naročniki hoteli s potrebnim razumevanjem uvaževati to našo prošnjo po eni strani, po drugi pa tudi ceniti našo odločitev, da ne čakamo pri ekspediciji četrte številke šele izvršena nakazila.

Učiteljska tiskarna je natisnila lične programe s sporodom in besedilom izvajanih pesmi. Zanimivo, kaj! — Vsa naklada programov je bila — razprodana!

Na sporedu so bila dela, ki jih je izvajal naš zbor prvič, nekatere celo iz rokopisa. Pred izvajanjem skladb je imel uvodno predavanje našemu zboru vedno uslužen, iskren prijatelj in tovariš — skoraj bi že lahko trdil: član UPZ — g. prof. Emil Adamič.

Skladatelj Emil Adamič o sporedu UPZ.

Naj Vam, gospoda moja, k točnejšemu in lažjemu razumevanju današnjega programa izpregovorim nekoliko besed.

Moje »Tri duhovne pesmi« sem priredil po napevih Adama Bohoriča (Jutranja pesem (Jurja Dalmatina (Kedar pride poslednji čas) obe iz l. 1584, ter Matije Kastelca (Češčena si, Marija) iz l. 1678. Prvi dve prireditvi sta, kot to zahtevata napeva in tekst v duhu tedanjega časa, tedaj o religiozno-kantrpunktičnem, polifonsu, ali kakor lahko rečemo, madrigalnem stilu. Tretja kaže sodobnejšo polifonsko obdelavo. Napev, oziroma cantus fismus prestopa iz glasu v glas imstorično, kanonično, vsak glas ima svojo samostojno linijo, vsak glas ima svojo samostojno vrednost, vsi pa se prepletajo umetno med seboj v en sam spev v zatopljeni molitvi zbranega ljudstva. Vse tri duhovne pesmi so v rokopisu, vendar je po eno izmed njih izvajalo že pevsko društvo v Varaždinu, madrigalisti v Zagrebu in pevsko društvo Ljubljana pri svojem nedavnem cerkvenem koncertu. Lajovicca v njegovih zbiorih, ki so na programu, pozna vsak jugoslovanski pevec. Dva zbora, »Bolest je kovač« in »Spomladni

Učiteljski pevski zbor UJU.

— **pev. Prihodnji pevski tečaj** se bo vršil 1., 2. in 3. februarja 1931. v Glasbeni Matici: 1. od 8. do 13. ure. Zvečer ob 20. uri učiteljska zabava v Trgovskemu domu z jako obširnimi programom; 2. od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure; 3. od 8. do 11. ure. — Od 3. do 14. februarja 1931. poneše zbor pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije jugoslovanske narodno in umetno pesem v glavna centra Jugoslavije in Rumunijo. — Odbor.

Stanovska organizacija UJU

iz društev:

Poročila:

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRANJSKI OKRAJ.

Štev. 32. 25. XII. 1930.

Poverjenstvu UJU

Ljubljani.

Podpisano društvo pošilja priložene sklepe, sprejete z večino glasov na zborovanju 6. decembra 1930., ki se naj priobčijo v »Učit. Tovarišu«.

V slučaju, da poverjenstvo sprejme zahteve v teh sklepih, smatra podpisano društvo spor, ki je obstojal, kot likvidiran. Ako bi kak sklep iz kateregakoli razloga ne sprejeli, naj se nam ti razlogi utemelje.

S tovariškim pozdravom!

Josip Lapajne, s. r. Vinko Rupret, s. r.,
predsednik. L. S. tajnik.

UJU — poverjenstvo Ljubljana,

Dospelo 3. januarja 1931., štev. 551.

Sklepi

Krankskega učiteljskega društva z dne 6. decembra 1930.:

1. Vodstvo poverjenstva je odgovorno za organizacno delovanje in izjave posameznih članov poverjenstva.

2. V stanovski organizaciji se je z deklaracijo nasprotujočo taktiko odvrnilo od pozitivnega dela najboljših reformatorev in stanovske delavce in se jim je deloma povzročilo obsojanja vredne nepravilne.

Povzročne krivice se popravijo s pravnim zadoščenjem. Vsi pogreški in neso glasja naj se takoj uredi, stanovske delavce in izstopiva društva po možnosti pridobi k organizacno-prosvetnemu delu na istih mestih, ki so jih zavzemali pred nastali neso glasji.

3. V načelnih vprašanjih mora biti (po deklaraciji) izključena vsakršna majorizacija manjšine in mora biti tej vedno dana svoboda, da zastopa svoje oddvojeno mišljenje.

Nikdo nima pravice ironizirati po stanovskih listih delovanje opozicijske struje, pač pa bodi vsakomur dovoljena stvarna polemika.

Dosedanje žalitve (poročila Morossini) se morajo urediti s primerno izjavo v »Učit. Tovarišu«.

4. Pri načelnem organizacnem delovanju morajo biti izključene vsakršne osebnosti.

5. Organizacija se ne sme vmešavati v personalna vprašanja (ker bi s tem ogrozila svoj lastni obstoj).

Poverjenstvo sme posredovati v osebnih zadevah le tedaj, kadar bi bile s tem zaščitene pravice, označene v uradniškem zakonu in to po možnosti le v soglasju z vsemi društvenimi predstojniki, v katerih področje bi spadale sporne, oziroma zasebne zadeve.

Odobravamo izjavo »Učit. Tovariša« glede osebnih intervencij s pristavkom, naj jih organizacija osvoji.

6. Pravilniki in poslovniki so temelji organizacnemu delovanju in poslovanju in se ne smejo svojevoljno preminjati po nobeni

spev« sta starejšega datuma, vendar še danes umetniško trajno visoke cene, »Pastirski«, »Kroparji« in »Medved z medom« so pa trije zbori povojne dobe, kjer je Lajovic tako pristno slovenski, tako naš, kakor morda nihče izmed naših komponistov. Zato pa se ti zbori nahajajo v železnem repertoarju vseh boljših slovenskih pevcev.

Skerjančeve »iskre« so napisane za štiri glasovni, včasih peteroglasni ženski zbor in so pranski solo. Dvodolna skladba se giblje v bogati, bujni kromatiki, zahteva intonacijsko trdnih pevč, sopranski solo se povzpneja skoraj trajno v višine. Harmonično naveden konec zaključuje ta najnovejši Skerjančev vokalni umotvor.

Na programu imamo dalje dva Osterčeva zbora ki sta tudi še v rokopisu: »Konja jezdi aga« ter »Pesem o suhi muhi«. Obe bosta za koncertno občinstvo povsem novi muzikalni tvorbi. Prva je pisana v dvodelni pesemski obliki, druga je pa rondo. Slog ji je diatoničen, mestoma v več tonovskih načinih. Tako ima n. pr. glavni tema o suhi muhi v sopranu A, v altu D, v tenorju G, v basu pa C-dur. Vsi glasovi so popolnoma samostojni, ter ima bas prav toliko povedati, kot sopran ali ostali glasovi. Obe pesmi sta groteski, prosti vsakega sentimenta ter ritmično in polifono razigrani. Dinamika ni tako važna, kot n. pr. pri romantičnih skladbah in ne služi za sredstvo izražanja, temveč le v svrhu kontrastov. Na nekaterih mestih je zelo duhovito posrečena persiflaža patesnične, zlasti na koncu prve pesmi »pojejo mu v loncu petelin« in pa širok, tragikomičen, litanijam podoben refren, ki zaključuje prežalostno dogodivščino o suhi muhi in o tigru iz gase, ki je odnesel najboljše klobase.

instanci brez predhodne pravnoveljavnostne spremembe.

»In suspenso« stavljene sklepi so bili brezpravno zadržani in se morajo na zahtevo prizadetih društev objaviti v »Učit. Tovarišu«, da se omogoči delavoljnost vseh poslovnih korporacij.

Kranjski sklepi ne nasprotujejo niti zakonu, niti poslovniku, zato se morajo (glasovni statuti) objaviti.

7. Zapisniki vseh organizacijskih instanc morajo biti stvarni, objektivni, nepolitični, dejanski izvajanjem odgovarjajoči, neodvisni od zasebnega mnenja zapisnikarjev.

Josip Lapajne, s. r., Vinko Rupret, s. r., predsednik. tajnik

Na seji vodstva poverjenišтва dne 6. januarja 1931. so se ti sklepi prečitali, člani so o njih razpravljali stvarno in obširno ter k posameznim točkam dodali nastopna pojasnila:

K 1. Poverjenišstvo je odgovorno za objektivne izjave, sprejete na sejah eksekutive, ožjega in širjega sveta ter na skupščini z večino glasov. Glede zasebnih izjav posameznih članov ne more prevzeti vodstvo odgovornosti, ako niso podane sporazumno, ker bi s tem omejevalo svobodo svojim članom, za katere se poteguje 3. točka sklepov kranjskega društva. Tudi ne more vodstvo poverjenišтва prevzeti odgovornost za izjave posameznih predsednikov in funkcionarjev učiteljskega društva, ker imajo po deklaraciji vso svobodo govora in mišljenja.

K 2. Prvi odstavek 2. točke vsebuje obdolžitve. O teh je razpravljala skupščina v Novem mestu. Na koncu debate je dal tudi predsednik kranjskega učiteljskega društva svojo izjavo. Zaradi tega se vodstvo poverjenišтва ne bo spuščalo v polemiko, ker je bila zanj zadeva na skupščini razčiščena in s sklepi rešena. Vendar pa z ozirom na pomembno izneseno obdolžitev izjavlja, da bo predložilo očitek obdolžitve organizacijskemu razsodišču. Vodstvo organizacije ni doslej nobenega člana odstavilo od funkcij, ki jih je vršil v organizaciji in tudi danes ni nobene ovire, da vstopijo na mesta po redni poti, kjer se žele uveljaviti. Ne moremo pa pristati na to, da bo zopetno uveljavljanje posameznih članov, ki so samovoljno izstopili iz odsekov, bila posledica tega sporazuma, temveč le posledica, da nosijo zaupanje skupščine.

K 3. Popolnoma soglašamo in so to dokazale naše skupščine, kjer so vsi člani in delegati svobodno govorili, sklepali in odločevali.

Vodstvo poverjenišтва izjavlja, da pri prečitanih rokopiis ni razumelo osporjene zadeve tako, kakor to tolmači kranjsko učiteljsko društvo in da bi dotični pasus gotovo črtalo ako bi količikaj občutilo, da žali katerega člana ali društvo. Sicer pa glej že tozadevno izjavo v »Učit. Tovarišu« štev. 15. od 6. novembra 1930., str. 2., kolona 3. ad 10!

K 4. Se strinjamo.

K 5. To je bilo vedno mnenje poverjenišтва. Zadeva je bila rešena na seji širjega sveta v Ljubljani dne 9. novembra 1930. in s poslovnikom šolsko-upravnega odseka.

K 6. Ker je bila skupščina v Novem mestu s svojimi sklepi glede vseh navedenih zadev drugačnega mnenja, nima poverjenišstvo ingerence in bo zadevo predložilo prihodnji skupščini v razpravo in odločitev, ker bi vsak drugi sklep poverjenišтва nasprotoval sklepom večine delegatov.

K 7. Sprejememo in bomo stremeli kakor doslej, da bodo vsa poročila ustrezala današnji predlogu. Od tega se ne izvajajo poročila sreskih učiteljskih društev, ki imajo za nepoučeno članstvo čestokrat neopravičeno, neobjektivno in žaljivo tendenco na vodstvo, organizacijsko delovanje in na posamezne člane.

Sklep. Poverjenišstvo iskreno želi, da v današnjih časih ne trati moči energij za nadalj-

nje likvidiranje nesporazumov, ampak v resnem delu preizkusimo svoje sile v pozitivnem smislu.

UJU — poverjenišstvo Ljubljana, dne 6. januarja 1931.

Andrej Skulj, s. r., Josip Kobal, s. r., predsednik. tajnik.

+ ŠOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. decembra 1930. v Velenju.

Udeležba: Od 51 članov navzočih 41, t. j. 78%.

Tovariš predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebej novo vstopivšo tov. Veličko Gizelo ter omenja nekatere spremembe, ki so nastale v društvu od zadnjega zborovanja. Izstopili so tov. Dujo Mirko, tov. Vrečko Marija, tov. Pungartnik Antonija in tov. Rutar Terezija; nadalje čestita tovarišiči Möschl-Črtnikovi k njuni poroki.

Predsednik predstavi na dnevnem red, se dotakne nekaterih perečih vprašanj, ki obstoje v organizaciji, pri čemer poudarja pomen in potrebo enotne organizacije baš v tem času. Dalje je mnenja, da se pozablja na prosvetno nalogo organizacije in društev ter poziva članstvo, da bi se udeleževalo tudi v tej smeri, posebno naj bi se to vršilo na zborovanjih, ki naj bodo odsev našega samoizobraževanja.

I. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

II. Nato poda tov. predsednik poročilo o seji širjega sveta, v katerem omenja vse važnejše dogodke, vrše se v zadnjem času v organizaciji, posebno se dotakne spomenice, ki jo je predložil Izvršni odbor prosvetnemu ministertvu. Dalje omenja notranje razmere v našem poverjeništvu, ki žal še vedno niso takšne, kakor bi jih želeli. Opozarja na nezdruženo stanje, ki vlada sedaj v organizaciji glede prispevkov. Zeleti bi bilo, da se to vprašanje na prihodnji pokrajinski skupščini popolnoma razčisti in sporazumno reši, da pridemo enkrat do enotnosti, ker tudi ta zmešnjava dela nerazpoložene v organizaciji.

III. Dopisi: 1. Prečita se okrožnica UGP, ki kaže veliko nerazumevanje članstva glede pomena naših gospodarskih ustanov; vzporedno so se prečitali sklepi, sprejeti na sestanku gremija trgovcev in poverjenišтва glede UGP.

2. Naznanja se ustanovitev priloge »Učit. Tov.« »Prosveta« ter poziva članstvo k sodelovanju.

3. Predlog tov. Lj. Šijanca glede poučevanja ženskih ročnih del se soglasno sprejme.

4. Sklene se nabaviti za okrajno učiteljsko knjižnico knjige: »Pomen in razvoj alpinizma«, ki jo je prejel društvo na ogled.

5. Važna točka je bilo vprašanje združitve šostanjskega in slovenjgraškega učiteljskega društva, ki ga je predlagalo slovenjgraško društvo. Četudi je bila večina za združitve, do končnih sklepov ni prišlo in se je sklenilo, da se bo razpravljalo o tem na prihodnjem skupnem zborovanju v Slovenjgradu.

IV. Nato je sledilo predavanje tovariša predsednika o risanju. V njem je skušal predavatelj pokazati, da se tudi v tem predmetu lahko doseže v veliki meri uspešna samodelavnost učencev. Svoja izvajanja je povzel v sledečem.

1. Naša naloga je, da predvsem dobro spoznamo otrokove risarske zmožnosti in se po njih ravnamo.

2. Ne zabimo da rabi vsaka tehnika obilo vaje, tako tudi risanje.

3. Vsaka risarska učna enota naj služi rešitvi nekega četudi malega problema, oziroma smotra.

O isti snovi je predaval tov. Bratkovič, čigar izvajanja so lepo dopolnjevala prejšnje predavanje. V njem je poročeval predvsem opozorjanje na napačna naziranja, ki vladajo glede risarskega pouka. Poudarjal je potrebo naše poglobitve v snovanje otroškega duha, ki nas bo dovedlo do spoznanja, da večkrat

zboru slovenskega učiteljstva in njega pevodnji g. Srečku Kumarju predvsem neomejeno priznanje. Delo obeh je trudapolno in velezaslusno. Naša dolžnost je, da ju v tem delu družno podpiramo. Da je te vsestranske podpore pevski zbor slovenskega učiteljstva vreden, bo dokazal zopet in vnovič današnji koncert.

Izvajanja g. Adamiča je sprejela publika z živahnimi aplavzom.

Zatem pa je prikorakal na koncertni podij naš mešani zbor, ko je stopil na dirigentski podnožnik g. Kumar, je dvorana koncertante navdušeno pozdravila.

O koncertu samem, t. j. tehnično-umetniški izvedbi bodo spregovorili poklicani kritiki. Da bodo kritike podčrtale že dosedanji dobri glas, ki ga uživa UPZ pa že vem v naprej, saj sem z nekaterimi kritiki in glasbeniki izmenjal nekaj besed in so bila vsa mnenja v tem edina, da je naš pevski zbor med vodilnimi, eden med prvimi; ne kar se tiče zgolj umetnostnega doživljanja na koncertnem odru, temveč je tudi junak, ki prinaša vedno najnovejši, sodobni, težki repertoar, ki bi mnoge druge zборе — zadržal...

In publika? Aplavz sam je dokazoval, kako je naraščalo razpoloženje v dvorani. Od točke do točke se je pojačeval kontakt med odrom in dvorano.

Adamičeve tri duhovne, ki so zgrajene na pobožni liniji kulminirajo v Češeni Mariji. Tu je bil dosežen prvi višek. Lajovičev »Bolest je kovač« je izzval vihar navdušenja. Istega »Pomladni spev« je napolnil dvorano

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Pripravili smo za Vas tak

RADIO, kot si ga želite,

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930., obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

- 400 D** etektorskih aparatov, kompletnih, z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplailo Din 80— ter petkratno mesečno plačilo po Din 45—
- 300 E** noelektronskih aparatov, kompletnih, z elektrono, baterijami, antenskimi materialom ter eno slušalko, za naplailo Din 100— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75—
- 200 T** roelektronskih aparatov „Reinartz“, kompletnih, z elektronskimi, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskimi materialom, za naplailo Din 240— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180—
- 100 Š** tirielektronskih aparatov „Reinartz“ z visokofrekvenčno elektrono z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskimi materialom, za naplailo 380 Din ter dvanaestkratno mesečno plačilo po 280 Din.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

Ljubljana Maribor
Miklošičeva c. 5 Radio Ljubljana Aleksandrova 44

ravno to, kar smatramo pogrešno, popolnoma odgovarja otrokovi razvojni stopnji.

Ker slučajnosti ni bilo, zaključil predsednik zborovanje.

Mlinšek F., t. č. preds. Jugovic M., t. č. tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ je zborovalo dne 6. decembra 1930. v Brežicah.

I. Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v srezu 117, članstva 101, udeležencev pri zborovanju 49, t. j. 49%.

Blagajniško poročilo in revizija naročnikov Slovenske šolske Maticе. Poroča tovariš Vadnal — število naročnikov znaša 47.

II. Samoizobrazba: Banovinski šolski svetnik prof. Krošelj je predaval o kmetijsko-gospodinjstvo-nadaljevalnem šolstvu ter raztolmačil potrebo, ustroj, končni cilj tega šolstva in sredstva v dosegu cilja.

III. Šolska reforma: O priliki prihodnjega zborovanja bomo hospitalni pri tovi. Bitencu iz Leskovca po metodi reforma delovne šole. V ta namen bo pripeljal svoj razred na Videm.

IV. Ker smo poročilo o seji širjega sveta UJU v Ljubljani dne 9. novembra čitali že v »Učit. Tovarišu«, pojasni tov. predsednik samo še nekatere zadeve ter prosi za odobritev resolucij, predlaganih na seji. — Predlog sprejet.

Knapič, t. č. preds. Dirnbek M., t. č. tajnica.

Nove knjige.

—k Naša zemlja. Istorijsko-geografski pregled Kraljevine Jugoslavije. Ovo delo, donosi sve važnije podatke iz naše nacionalne istorije i geografije uporedo sa važnijim podacima svetske istorije i geografije kao i kratke kalendarsko-astronomske podatke u okviru sadašnje znanosti. 1. Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. 2. Svetski rat 1914.—1918. 3. Letopis državnog života Kraljevine Jugoslavije za prvih 10 godina od Ujedinjenja (sa uporednim pregledom savremene svetske istorije). 4. Geografsko-statistički pregled Kraljevine Jugoslavije uporedo sa važnijim podacima svetske geografije. 5. Važ-

niji podaci o kalendarima, vremenu, zemlji i našem sunčanom i zvezdanom sistemu. 6. Istorijske ilustracije naših umetnika. — Cena (štampano na boljem papiru) Din 75. Narudžbe izvršuje: Glavno uredništvo Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI. Kod većih narudžba (od 10 primeraka) popust 25%.

—k Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. Pod opštom redakcijom prof. Stanjoja Stanojevića. U tom delu u formi paralelnih tabela donesen je kratak pregled svih važnijih događaja naše nacionalne istorije sa imenima narodnih vladara i vođa nacionalnih pokreta u pojedinim delovima sadašnje Jugoslavije, i to po pokrajinama i vekovima od dolaska Slovena na Balkansko poluostrvo i na obalu Jadranskog mora do Ujedinjenja. Rešenjem Glavnog Prosvetnog Saveta i odlukom g. Ministra Prosvete br. 5105 od 10./II. 1930. g. ova je Hronologija preporučena za sve školske i nastavničke knjižnice i kao pomoć na knjiga za sve srednje i stručne škole u zemlji. U prilogu: Rodoslov i slike Kraljevskog Doma, tekstovi istorijskih manifesta Kralja Aleksandra I. od 1./XII. 1918., od 16. VIII. 1921. i od 6./I. 1929. Istorijske slike naših umetnika i statistika Jugoslovena u svetu. Cena po primerke Din 20, Založba Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene običajno, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana — Stari trg 9.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gaudice robe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19

Refren se glasi »tidrarara-tidrarararo, tidrararararo« in ima prilično isti pomen kakor amen v očenahu. Obe skladbi sta v naši zborovski literaturi novi z ozirom na slog in pa na zborovski in kompozicijsko tehniko.

14. točk programa zavzemajo mladinske pesmi, tri so Marija Kogoj, ostale so moje, pet jih je za samospjev, devet za mladinski zbor, oziroma ob tej priliki za ženski zbor s klavirjem, razven »Sestrice«, ki se poje a cappella. Z mladinskimi pesmimi hoče učiteljski pevski zbor dokumentirati svojo blizost k otroški duši, ki mu mora biti že po njegovem idealnem poklicu najbližja in najbolj draga, hoče pa tudi pokazati, da nova mladinska pesem ni tako dolgačasna in dvolična, ter ne umetniška, kakor se ji to splošno očita in to, žal, premnogokrat po pravici. V splošnem odrasli podcenjujejo pevske zmožnosti naše mladine, vendar pa vse to, kar boste slišali, naša mladina, ako jo njen učitelj petja vzgaja v duhu sodobne pevske metodike, zlahka zmaga in — še mnogo več.

Vse pesmi se glasbeno in tekstovno prilagajo otroški duši. Tudi vi jih poslušajte z otroškim srcem, pa jih boste pravilno ocenili.

Po daljšem presledku boste slišali zopet mnogoglasni mešani zbor našega odličnega reformatorja zlasti cerkvene glasbe in avtorja priljubljenе slovenske opere »Gorenjski slavec« Antona Foersterja slovesen, široko-potezen Marijin spev, »Z glasnim šumom s kora«, ki ga smemo uvrstiti med najlepše Foersterjeve vokalne kompozicije. Koncert pa zaključil naš mojster Matej Hubad s preserno porednim »Potkranim plesom«, ki ste ga v tej dvorani tudi že slišali.

Program je torej raznovrsten, upošteva pa predvsem sodobnost, za kar gre pevskemu

z lahnim, sentimentalnim pomladnim fluidom. Zanimivo so bile podane Škerjančeve »Iskre«, zelo težka skladba.

»Sestrica« je pesnitev Silvina Sardenka. Zelo ljubeč motiv. Vprašanja in odgovori. Kdo je koga podprl? Ali Sardenko Adamiča z besedilom, ali Adamič Sardenka s skladbo? Ne vem? Ampak obadva sta se imenitno našla!

Osterčeve skladbe so bile izvajane z vso silo. Šaljivi teksti — duhovite glasbene domislisce.

Gdč. Anita Mezetova je zapela Adamičevih »Pet otroških pesmi« z vso materinsko intimitnostjo. Te stvari bi se dale spraviti tudi morda na program naših podeželskih šolskih svečanosti. Tako-le kak prizorček pri zibki — n. pr. »Zazibalka«. Kdo bo poskušal prvi? Marij Kogoj je spremljal svoji skladbi sam. Improvizirana spremljava je imenitno zgostila skladbo.

Dovršeno je podal zbor Adamičovo »Iz praševalnice«. Po narodnem besedilu. Tako je vžgala, da so jo morali ponavljati. Postala je že šlager. Konec pesmi ti prepevajo člani UPZ na vseh koncih: — »Vrh Grintovca je šla in doli je skočila. kosti si polomila. Didrajlala!...«

S Hubadovim — zbor pa ima naštudirane tudi Adamičevega — »Potkranim plesom« je bil spored ob navdušenem navdušenju izčrpan.

Bil je prav lep, umetniško na višku stoječ večer!

Vsa koncertna prireditve ob enem z uvodnim predavanjem g. Adamiča se je šetala po etru. Kdor je ta večer navil svoj radio-apar-

rat na ljubljanski val ta je doživljal sproti dogodke v Unionski dvorani. Kakor sem izvedel kasneje, se je koncert UPZ, ki ga je oddajal Radio-Ljubljana prav lepo sprejemal. Seveda, ker se je lepo — oddajal.

Zbor z dirigentom g. Srečkom Kumrom je bil deležen krasnega venca, solistka gdč. Mezetova pa je dobila šopek cvetja.

Pred premorom je stopil glavni tajnik tov. Jože Kobal ob spremstvu tov. Vlade Skuljeve na oder in je naslovil na vse nastopajoče nekaj toplih, iskrenih besed v imenu organizacije UJU, čigar odsek je UPZ.

Ob zaključku svojega pozdrava je izročil zboru krasen venec z državnimi trakovi in spominskimi besedilom, ter je izrekel:

— UJU Vam poklanja ta venec v znak priznanja za kulturno delo, ki ga vršite sebi v čast, organizaciji v ponos! Krepmo naprej! Ziveli!

Vsa dvorana je s ploskanjem sprejela trenotek ko sta si dirigent in tov. Kobal segla v roke.

Uspeh zadnjega koncerta je le en majhen drobec, kamenček v mozaiku, ki si ga gradi naš UPZ s smotrenostjo in žilavo pridnostjo.

In ta mozaik priča o vsestranskem udeleževanju učitelja na kulturnem, na gospodarskem polju. Vsepoposod!

Vsepoposod in ne samo v ožji domovini. Naš UPZ si ne išče oddiha. Hoče dela, dela, dela!

Upajmo, da bo njegova nameravana pot na vzhod prinesla: pevčim čast — vsemu stanov ponos, podprla in poglobila prijateljske stike in dokazala našo pevsko kulturo sosedi — Rumuniji.

Olje proti prahu, pisalna kreda, morske gobe, slikarske potrebščine nabavite ugodno pri firmi

CENTRALA V LJUBLJANI

MEDIČ-ZANKL

LASTNIK FRANJO MEDIC

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV

Domači proizvodi: Laneno olje, firnež, od najbolj preprostitih do najfinejših lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv vseh vrst in nijanc. Kemično čiste, prstene in olepšane suhe barve, steklarski klej, čopiče itd.

TOVARNE LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE. PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA V MARIBORU IN NOVEM SADU

Za smučarje!

Tirolski in češki ločen v veliki izbiri priporočila

A. & E. Skabernè
Ljubljana

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčgov.

Podpirajte in širite
Mladinsko Matico!

**Gostilna
Ražem**
Ljubljana
na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska, in dalmatinska vina. - Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 13
DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

**Premog
drva**

I. POGACNIK
BOHORČEVA ULICA 5
TELEFON ŠT. 2059

Telefonska šte. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z. o. z.

MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8. do 12.

Vaše potrebščine krijete najceneje v manufakturni trgovini

„PRI SOLNCU“

Glavni trg 9

Prodaja tudi na obroke!

Za obilen obisk
se priporoča

ALOJZ DROFENIK

Teo — Max — Zacharias — Erich

Tu navedene besede naj bodo razvrščene tako druga pod drugo, da dajo začetne besede, brane od zgoraj navzdol besedo METZ. — Za pravo rešitev smo razpisali naslednje nagrade:

1. nagrada Rmk. 2000 — v gotovini.	9.—12. nagrada 4 kolesa za gospode in dame.
2. nagrada Rmk. 1200 — v gotovini.	13.—22. nagrada 10 radio aparatov.
3. nagrada jedilnica.	23.—32. nagrada 10 polnilnih peres z zlatim peresom.
4. nagrada spalnica.	33.—50. nagrada 18 žepnih ur za dame in gospode.
5. nagrada kuhinjska oprava.	51.—80. nagrada 30 fotoaparotov in veliko število drugih nagrad v la izdelavi.
6.—8. nagrada 3 foto aparati.	

Vsak, ki nam pošlje pravo rešitev dobi eno izmed zgoraj navedenih nagrad. Vsi predmeti, ki se bodo razdelili so novi. — Razdelitev nagrad razdelimo sami. Glavne nagrade se bodo razdelile pod nadzorstvom enega izmed tukajšnjih notarjev. — Stroške razpošiljanja nosi razpošiljalec. — Rešitev se mora takoj poslati v zadosti frankiranem pismu brez kake obveznosti. — Pišite še danes na:

Graeb & Denick — Eisemroth (Dillkreis) Nemčija

Naročajte

vsa tiskarska dela za dom, šolo, urad in društvo

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice šte. 14.257 reg. zadruga z neom. zav. Brzjavke: „Kmeti dom“. / Telefon 2847

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1. ♦ ♦ PODRUŽNICE V KAMNIKU IN V MARIBORU

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2 %, brez odbitka davka na rente. — Stanje vlog okroglo 30.000.000 Din. Rezerve nad 500.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. rač. pod najugodnejšimi pogoji.

Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8 do 12 1/2 in od 3 do 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 do 12 1/2.